

Ballonrank (*Cardiospermum grandiflorum*)

Foto: Tatters

Bron: [Wikimedia Commons](#), licentie: [CC BY-SA 2.0](#)

Ballonrank is een subtropische klimplant die zowel eenjarig als meerjarig kan zijn. De plant is eenvoudig herkenbaar door de specifieke vorm van de vruchten die op ballonnen lijken. Deze vruchten zijn behaard. De geribbelde stengels zijn roodachtig groen van kleur en ook bedekt met haren. De samengestelde, donkergroene bladeren zijn zwaar gekarteld en kunnen 16 cm lang zijn. De klimranken groeien 3-5 meter tot soms wel 10 meter.

Aanwezigheid en effect in Europa

Stand van zaken in 2019: ballonrank heeft zich gevestigd op Malta, in Portugal (alleen op het eiland Madeira¹) en Spanje (alleen op de Canarische eilanden² Gran Canaria, Tenerife, La Gomera en La Palma).

Effect op biodiversiteit / ecosysteem

Ballonrank vormt een dichte mat van bladeren boven de oorspronkelijke vegetatie, zodat deze planten geen zonlicht meer krijgen en afsterven. Hierdoor neemt de biodiversiteit af.

Effect op ecosysteemdiensten^[2]

Door de dichte vegetatie wordt de doorgang voor dieren belemmerd. Er kan erosie optreden wanneer op een oever de oorspronkelijke vegetatie wordt weggeconcurrerd door ballonrank.

Overige effecten

Geen effecten bekend.

Deze effecten waren aanleiding voor plaatsing van deze soort op de Unielijst van [EU-verordening 1143/2014](#).

¹ Het eiland Madeira maakt als 'outermost-region' geen deel uit van de EU-verordening

² De Canarische eilanden maken als 'outermost-region' geen deel uit van de EU-verordening

Bron: [Europese risicobeoordeling](#)

Aanwezigheid en effect in Nederland

Stand van zaken in 2019: ballonrank komt niet voor in de Nederlandse natuur en kan zich in het huidige klimaat niet vestigen. Naast (te lage) temperatuur is (te veel) regenval een limiterende factor bij vestiging van deze soort. Bij het meest extreme klimaatscenario dat in de Europese risicobeoordeling is doorgerekend, is het klimaat in 2070 in Nederland wel geschikt voor vestiging.

Effect op biodiversiteit / ecosysteem

Bij het huidige klimaat zijn geen effecten te verwachten.

Wet- en regelgeving

[EU-verordening 1143/2014](#)

Ballonrank staat sinds augustus 2019 op de Unielijst van invasieve exoten. Een soort die op de EU-lijst staat, mag o.a. niet meer worden verhandeld. Verder geldt voor lidstaten de plicht om in de natuur aanwezige populaties op te sporen, te verwijderen, of als dat niet lukt, zodanig te beheren dat verspreiding en schade zoveel mogelijk wordt voorkomen. Het houden van deze soorten in botanische collecties is alleen mogelijk voor (wetenschappelijk) onderzoek of ex-situ bewaring. Hiervoor moet een vergunning worden aangevraagd bij [RVO.nl](#).

Wat te doen?

Wanneer ballonrank in een (botanische) tuin staat, mag hij blijven staan, maar de plant mag zich niet vermeerderen. Het verwijderen van planten is de meest effectieve maatregel om verspreiding naar de omgeving te voorkomen.

Als ballonrank in de natuur wordt waargenomen, is het advies de planten zo snel mogelijk te verwijderen. Jonge planten kunnen met de hand worden uitgetrokken of uitgegraven. De wortels moeten worden verwijderd om te voorkomen dat er nieuwe spruiten ontstaan. Als de plant al grote bestanden heeft gevormd, is de bestrijding heel lastig en duur omdat al het plantmateriaal verwijderd moet worden zodat de onderliggende vegetatie weer zonlicht kan opvangen. Hierbij moet verspreiding via waterwegen voorkomen worden.

Meer info over ballonrank

Oorsprongsgebied

Ballonrank is oorspronkelijk afkomstig uit het gebied van het zuiden van Mexico tot Brazilië en de Caraïben.

Habitat

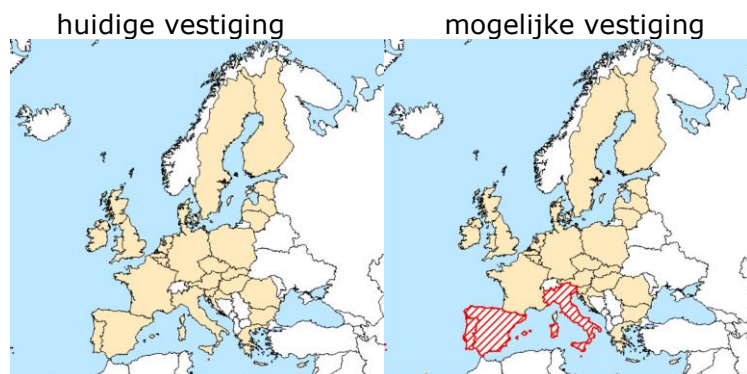
De plant komt voor in bosranden, langs oevers en verstoorde gebieden als verlaten landbouwgronden, wegbermen en in stedelijke omgeving. De plant groeit het best op zonnige plekken op goed gedraineerde grond.

Introductieroute Europa

Ballonrank is in Europa geïntroduceerd als sierplant. Door verspreiding van het zaad door wind en water komt de plant in de natuur.

Aanwezigheid in EU

Ballonrank heeft zich gevestigd op Malta³. De verwachting is dat plant zich kan vestigen in andere landen in het mediterrane gebied: Italië, Portugal en Spanje.

Introductieroute Nederland

Er zijn geen aanwijzingen dat deze plant in Nederland wordt verhandeld.

Kans op introductie, vestiging en verspreiding

Ballonrank is in Nederland waarschijnlijk niet of nauwelijks verhandeld. De kans op introductie door import is daarom maar weinig verminderd sinds de plaatsing op de EU-lijst in 2019.

Ballonrank heeft zich niet gevestigd in Nederland. Bij het huidige klimaat is de kans daarop gering. De plant vormt grote hoeveelheden zaad dat twee jaar lang kiemkrachtig blijft. Verspreiding van zaad vindt vooral plaats door de wind en water.

Bronnen

[Europese risicobeoordeling](#)

[Valk, van der O.M.C., C.J. van Dijk, P.J. Rijk en M.N.A. Ruijs, 2018. Kostenraming van exoten voor tweede update van de Unielijst \(EU-1143/2014\). Wageningen, Wageningen Economic Research, Nota 2018-033.](#)

Laatste update: 3-7-2019

³ De eilanden waar de plant zich gevestigd heeft (Madeira, Gran Canaria, Tenerife, La Gomera en La Palma) maken als 'outermost-region' geen deel uit van de EU-verordening.